

Υπόθεση C-710/23

**Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98,
παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου**

Ημερομηνία καταθέσεως:

22 Νοεμβρίου 2023

Αιτούν δικαστήριο:

Nejvyšší správní soud (Τσεχική Δημοκρατία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

1η Νοεμβρίου 2023

Προσφεύγων πρωτοδίκως:

Mgr. L.H.

Καθού πρωτοδίκως:

Ministerstvo zdravotnictví

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Η διαφορά της κύριας δίκης αφορά αναίρεση την οποία άσκησε το Ministerstvo zdravotnictví (Υπουργείο Υγείας, Τσεχική Δημοκρατία) (στο εξής: καθού) κατά της αποφάσεως του Městský soud v Praze (περιφερειακού δικαστηρίου Πράγας, Τσεχική Δημοκρατία) (στο εξής: περιφερειακό δικαστήριο), με την οποία ακυρώθηκε απόφαση του καθού και απόφαση του ministr zdravotnictví (Υπουργού Υγείας, Τσεχική Δημοκρατία) όσον αφορά το δικαίωμα στην ενημέρωση που επικαλέστηκε ο προσφεύγων.

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, αφορά το ζήτημα κατά πόσον, σε περίπτωση διαβίβασεως πληροφοριών σχετικών με τις δραστηριότητες νομικού προσώπου στις οποίες περιλαμβάνονται και δεδομένα φυσικού προσώπου, υφίσταται επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορά αποκλειστικά νομικά πρόσωπα ή και φυσικά πρόσωπα και, κατά πόσον, αν υποτεθεί ότι υφίσταται επεξεργασία δεδομένων προσωπικού

χαρακτήρα φυσικών προσώπων, η διαβίβαση των πληροφοριών μπορεί να υπόκειται σε απαιτήσεις οι οποίες βαίνουν πέραν του νομικού πλαισίου του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (ΕΕ 2016, L 119, σ. 1, στο εξής: ΓΚΠΔ).

Προδικαστικά ερωτήματα

1) Συνιστά η γνωστοποίηση του ονόματος, του επιθέτου, της υπογραφής και των στοιχείων επικοινωνίας φυσικού προσώπου, μέλους του διοικητικού συμβουλίου ή εκπροσώπου νομικού προσώπου, η οποία πραγματοποιείται με αποκλειστικό σκοπό την ταυτοποίηση (του προσώπου που είναι εξουσιοδοτημένο να ενεργεί για λογαριασμό) του νομικού προσώπου, επεξεργασία «δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» φυσικού προσώπου κατά την έννοια του άρθρου 4, στοιχείο 1, του ΓΚΠΔ και, κατά συνέπεια, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ;

2) Μπορεί το εθνικό δίκαιο, συμπεριλαμβανομένης της πάγιας νομολογίας των δικαστηρίων, να εξαρτά την εφαρμογή από διοικητική αρχή ενός άμεσα εφαρμοστέου κανονισμού της Ένωσης, συγκεκριμένα του άρθρου 6, παράγραφος 1, στοιχείο γ', ή, κατά περίπτωση, στοιχείο ε', του ΓΚΠΔ, από πρόσθετες προϋποθέσεις οι οποίες δεν απορρέουν από το γράμμα του ίδιου του κανονισμού, αλλά στην πράξη διευρύνουν το επίπεδο προστασίας του υποκειμένου των δεδομένων, συγκεκριμένα από την υποχρέωση της δημόσιας αρχής να ενημερώνει εκ των προτέρων το υποκείμενο των δεδομένων σχετικά με αίτημα διαβίβασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε τρίτους;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (στο εξής: ΓΚΠΔ), αιτιολογική σκέψη 14, δεύτερη περίοδος, άρθρο 4, σημείο 1, και άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχεία α', γ' και ε'

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (νόμος 106/1999 για την ελεύθερη πρόσβαση στις πληροφορίες) (στο εξής: νόμος 106/99), άρθρο 2, παράγραφος 1 (υπόχρεες οντότητες), άρθρο 3 (υποχρέωση παροχής πληροφοριών).

Το άρθρο 8α, παράγραφος 1, έχει ως ακολούθως: «Η υπόχρεη οντότητα διαβιβάζει πληροφορίες σχετικά με τα ατομικά περιουσιακά στοιχεία, τις εκδηλώσεις προσωπικών δραστηριοτήτων και τα χαρακτηριστικά που καθιστούν δυνατή την ταυτοποίηση του ενδιαφερόμενου προσώπου καθώς και την ιδιωτική ζωή του φυσικού προσώπου, όπως επίσης και τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα μόνον σύμφωνα με τις νομικές διατάξεις που διέπουν την προστασία τους».

Το άρθρο 8α, παράγραφος 2, ορίζει τα εξής: «Η υπόχρεη οντότητα διαβιβάζει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα δημοσίου προσώπου, δημόσιου λειτουργού ή υπαλλήλου της δημόσιας διοίκησης, τα οποία αφορούν τη δημόσια ή υπηρεσιακή δραστηριότητα ή το λειτούργημα ή τη θέση των ως άνω προσώπων».

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και των επιχειρημάτων των διαδίκων της κύριας δίκης

- 1 Ο προσφεύγων ζήτησε από το καθού, ως υπόχρεη οντότητα, τις ακόλουθες πληροφορίες βάσει του νόμου 106/99: i) τις συμβάσεις πώλησης τεστ ανίχνευσης του ιού SARS-CoV-2 στο εξεταζόμενο πρόσωπο, οι οποίες συνήφθησαν από την υπόχρεη οντότητα, και ii) το πιστοποιητικό του προϊόντος (τεστ) που έλαβε η υπόχρεη οντότητα και αποδεικνύει τη νομιμότητα της χρήσης του εν λόγω τεστ στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ενδεχομένως στην Τσεχική Δημοκρατία, για την ανίχνευση του ιού SARS-CoV-2 στο εξεταζόμενο πρόσωπο. Ο προσφεύγων ζήτησε πληροφορίες σχετικά με την ταυτότητα και την υπογραφή των προσώπων που εξέδωσαν τα διάφορα πιστοποιητικά.
- 2 Το καθού αποφάσισε να απορρίψει εν μέρει την ως άνω αίτηση. Το καθού προσκόμισε πράγματι στον προσφεύγοντα τα πιστοποιητικά που ζητήθηκαν, αποκρύπτοντας ωστόσο τα στοιχεία του (φυσικού) προσώπου που υπέγραψε τα εν λόγω πιστοποιητικά για λογαριασμό του νομικού προσώπου. Συγκεκριμένα αποκρύφθηκαν τα ακόλουθα στοιχεία: το όνομα, το επίθετο, η υπογραφή, η ιδιότητα εντός του νομικού προσώπου και, σε αρκετά πιστοποιητικά, επίσης οι διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, οι αριθμοί τηλεφώνου και, σε ορισμένες περιπτώσεις, οι διευθύνσεις των ιστοσελίδων της εταιρίας που εξέδωσε το πιστοποιητικό (στο εξής: αποκρυφθείσες πληροφορίες). Τα εν λόγω δεδομένα αποκρύφθηκαν για λόγους προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των φυσικών προσώπων τα οποία αναγράφονται στα επίμαχα πιστοποιητικά ως πρόσωπα ενεργούντα για λογαριασμό των οικείων νομικών προσώπων.
- 3 Ο προσφεύγων άσκησε κατά της ως άνω απόφασης διοικητική προσφυγή ενώπιον του Υπουργού Υγείας, ο οποίος, με απόφαση της 15ης Σεπτεμβρίου 2020, επικύρωσε την απόφαση του καθού.
- 4 Το περιφερειακό δικαστήριο ακύρωσε τόσο την απόφαση του καθού όσο και την απόφαση του Υπουργού Υγείας. Το εν λόγω δικαστήριο μολονότι διαπίστωσε ότι τα αποκρυφθέντα δεδομένα συνιστούσαν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 1, του ΓΚΠΔ, τα οποία καθιστούν δυνατή την

ταυτοποίηση φυσικού προσώπου κατά την έννοια της εν λόγω διατάξεως του ΓΚΠΔ, εντούτοις διαφώνησε με το συμπέρασμα του καθού ότι δεν συντρέχει καμία από τις περιπτώσεις νόμιμης επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των υποκειμένων των δεδομένων, σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ. Το δικαστήριο συνεκτίμησε το γεγονός ότι οι διοικητικές αρχές δεν είχαν επιχειρήσει να επικοινωνήσουν με τα υποκείμενα των δεδομένων σχετικά με τη διαβίβαση των προσωπικών τους δεδομένων στον προσφεύγοντα. Συναφώς, το εν λόγω δικαστήριο παρέπεμψε στη νομολογία του αιτούντος δικαστηρίου σχετικά με τη διαβίβαση πληροφοριών σύμφωνα με τον νόμο 166/99, από την οποία προκύπτει i) η υποχρέωση των διοικητικών αρχών να ενημερώνουν, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, το υποκείμενο των δεδομένων σχετικά με την πρόθεση της υπόχρεης οντότητας να διαβιβάσει πληροφορίες που το αφορούν σε τρίτο, και ii) το δικαίωμα των προσώπων τα οποία ενδέχεται να αφορούν τα δεδομένα να λάβουν θέση επί της εν λόγω διαβίβασης στοιχείων. Πράγματι, η υπόχρεη οντότητα θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τη θέση των ενδιαφερομένων προσώπων και να συνάγει εξ αυτής συμπεράσματα τα οποία είναι κρίσιμα για τις περαιτέρω ενέργειες.

- 5 Το περιφερειακό δικαστήριο επισήμανε περαιτέρω ότι το καθού στήριξε το ως άνω συμπέρασμά του σε ανεπαρκή πραγματικά περιστατικά. Κατά το εν λόγω δικαστήριο η άρνηση των διοικητικών αρχών να διαβιβάσουν στον προσφεύγοντα τα επίμαχα στοιχεία μπορεί να συνιστά διαδικαστική πλημμέλεια ικανή να επηρεάσει τη νομιμότητα των αποφάσεών τους. Επιπλέον, το καθού δεν διερεύνησε τη θέση κανενός από τα πρόσωπα ως προς τα οποία αρνήθηκε να διαβιβάσει τα προσωπικού χαρακτήρα δεδομένα τους όσον αφορά το ζήτημα της διαβίβασης των εν λόγω δεδομένων στον προσφεύγοντα και, ως εκ τούτου, δεν μπόρεσε καν να λάβει τη συγκατάθεση των προσώπων αυτών για τη διαβίβαση, όπως προβλέπεται στο άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο α', του ΓΚΠΔ· ταυτόχρονα, το καθού δεν αποδέχθηκε ότι τα εν λόγω πρόσωπα είχαν την ιδιότητα του μετέχοντος στη διαδικασία κατά το άρθρο 27, παράγραφος 2, του *správní řád* (κώδικα διοικητικής διαδικασίας).
- 6 Το καθού θεωρεί εσφαλμένη την άποψη του περιφερειακού δικαστηρίου ότι τα υποκείμενα των δεδομένων πρέπει να μετέχουν στην εθνική διοικητική διαδικασία. Φρονεί ότι, μολονότι ότι η διοικητική αρχή έχει πράγματι τη δυνατότητα να ενημερώσει το υποκείμενο των δεδομένων εφόσον το κρίνει σκόπιμο, το γεγονός αυτό δεν συνεπάγεται τη συμμετοχή του εν λόγω προσώπου στη διαδικασία ενώπιον της διοικητικής αρχής ούτε καν έμμεσα. Επομένως, κατά το καθού, η απόφαση της διοικητικής αρχής να μην κάνει χρήση της ως άνω δυνατότητας ενημερώσεως του υποκειμένου των δεδομένων δεν είναι ικανή να προκαλέσει διαδικαστικό ελάττωμα στη διοικητική απόφαση.
- 7 Το καθού επισημαίνει περαιτέρω ότι, εν προκειμένω, τα υποκείμενα των δεδομένων (ήτοι τα φυσικά πρόσωπα των οποίων τα δεδομένα έχουν αποκρυφθεί στα πιστοποιητικά) ασκούν τη δραστηριότητά τους στο έδαφος της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, όπου είναι εγκατεστημένα τα νομικά πρόσωπα που

εξέδωσαν τα πιστοποιητικά, και ότι το καθού δεν διαθέτει τα στοιχεία επικοινωνίας των εν λόγω φυσικών προσώπων. Επομένως, κατά το καθού, η απαίτηση ενημερώσεως των προσώπων αυτών είναι πρακτικώς αδύνατη. Εξάλλου, αν τα εν λόγω φυσικά πρόσωπα είχαν την ιδιότητα του μετέχοντος στη διαδικασία διαβιβάσεως των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, είτε άμεσα είτε κατ' άλλον τρόπο, προκύπτει ότι η διοικητική αρχή θα έπρεπε επίσης να κοινοποιήσει και στα πρόσωπα αυτά την προσβαλλόμενη απόφαση, όπερ δεν είναι εφικτό ελλείψει στοιχείων σχετικά με την κατοικία τους στην αλλοδαπή.

- 8 Ο προσφεύγων προβάλλει ότι δεν θεώρησε ότι τα αποκρυφθέντα δεδομένα φυσικού προσώπου που ενεργεί στο πλαίσιο νομικού προσώπου αποτελούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα φυσικού προσώπου. Παραπέμπει συναφώς στην αιτιολογική σκέψη 14 του ΓΚΠΔ, η οποία εξαιρεί από το πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού την «επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν νομικά πρόσωπα». Το γεγονός ότι φυσικό πρόσωπο το οποίο είναι εξουσιοδοτημένο να ενεργεί για λογαριασμό νομικού προσώπου θέτει την υπογραφή του επί πιστοποιητικού δεν μπορεί να θεωρηθεί ως εκδήλωση της προσωπικής δραστηριότητας του φυσικού προσώπου.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της διατάξεως περί παραπομπής και ανάλυση των προδικαστικών ερωτημάτων

- 9 Το πρώτο προδικαστικό ερώτημα αφορά την οριοθέτηση μεταξύ των «δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα φυσικών προσώπων», ήτοι των υποκειμένων των δεδομένων, κατά το άρθρο 4, σημείο 1, του ΓΚΠΔ, αφενός, ως προς τα οποία εφαρμόζεται ο κανονισμός όταν πληρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις, και των «δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν νομικά πρόσωπα», αφετέρου, τα οποία, αντιθέτως, εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού όπως διαλαμβάνεται στην αιτιολογική σκέψη 14 του ΓΚΠΔ. Σκοπός της αιτήσεως διαβιβάσεως πληροφοριών δεν ήταν η απόκτηση των προσωπικών δεδομένων φυσικού προσώπου, αλλά μόνον η εξακρίβωση των δραστηριοτήτων του νομικού προσώπου για λογαριασμό του οποίου ενεργεί συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο.
- 10 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, λαμβανομένων υπόψη του νοήματος και του σκοπού της αιτήσεως παροχής πληροφοριών καθώς και της φύσεως των δεδομένων που διαβιβάστηκαν εν προκειμένω, θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι τα αποκρυφθέντα δεδομένα αποτελούν δεδομένα που αφορούν νομικό πρόσωπο. Η εν λόγω περίπτωση δεν ενέπιπτε, επομένως, στο καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ, δεδομένου ότι ζητούνται μόνον δεδομένα που αφορούν νομικό πρόσωπο, και μάλιστα στο πλαίσιο αιτήσεως διαβιβάσεως πληροφοριών που αφορούν αποκλειστικά τις δραστηριότητες του εν λόγω νομικού προσώπου. Επομένως, το όνομα, το επίθετο και η ιδιότητα συγκεκριμένου φυσικού προσώπου εξουσιοδοτημένου να ενεργεί για λογαριασμό νομικού προσώπου θα πρέπει λογικά να θεωρούνται ως «στοιχεία επικοινωνίας» του νομικού προσώπου, κατά την έννοια της αιτιολογικής σκέψης 14, δεύτερη περίοδος, του ΓΚΠΔ.

- 11 Ωστόσο, έχουν περιέλθει εις γνώση του αιτούντος δικαστηρίου και οι ακόλουθες περιστάσεις:
- 12 Πρώτον, στη νομολογία του Δικαστηρίου επισημαίνεται παγίως ότι σκοπός του ΓΚΠΔ είναι η διασφάλιση αποτελεσματικής και πλήρους προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών των φυσικών προσώπων και, ιδίως του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή, έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα¹. Ως εκ τούτου, βασικές έννοιες του ΓΚΠΔ, όπως επί παραδείγματι «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα», «επεξεργασία» και «υπεύθυνος επεξεργασίας» πρέπει να τυγχάνουν ευρείας ερμηνείας². Πρέπει επίσης να μνημονευθεί η απόφαση της 20ής Δεκεμβρίου 2017, *Nowak*³, στην οποία το Δικαστήριο έκρινε ότι οι γραπτές απαντήσεις υποψηφίου σε επαγγελματικές εξετάσεις και οι ενδεχόμενες διορθώσεις του εξεταστή σχετικά με τις απαντήσεις αυτές συνιστούν «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα». Επομένως, είναι σαφές ότι η έννοια των «δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» για τους σκοπούς του προσδιορισμού του πεδίου εφαρμογής του ΓΚΠΔ τυγχάνει ευρείας ερμηνείας.
- 13 Αφετέρου, μολονότι η δεύτερη περίοδος της αιτιολογικής σκέψης 14 του ΓΚΠΔ φαίνεται να προσδιορίζει αρνητικά το πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού, ιδίως στο πλαίσιο του άρθρου 4, σημείο 1, του ΓΚΠΔ, εντούτοις η ως άνω αιτιολογική σκέψη δεν ελήφθη ειδικώς υπόψη ούτε στον καθορισμό του καθ' ύλην πεδίου εφαρμογής του άρθρου 2 του ΓΚΠΔ ούτε στους ορισμούς που διαλαμβάνονται στο άρθρο 4 του ΓΚΠΔ ούτε σε άλλες (νομικά δεσμευτικές) διατάξεις του εν λόγω κανονισμού. Πάντως, από την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι οι αιτιολογικές σκέψεις των νομοθετικών πράξεων της Ένωσης μπορούν να διευκρινίζουν μια δεσμευτική διάταξη συγκεκριμένης πράξεως ή να παρέχουν κατευθύνσεις για την ερμηνεία της, αλλά δεν έχουν ίδια κανονιστική ισχύ. Δεν αποτελούν νομικά δεσμευτικές διατάξεις δυνάμενες να εφαρμοστούν αυτοτελώς⁴.
- 14 Τρίτον, το Δικαστήριο φαίνεται να δέχθηκε, με την απόφαση της 9ης Μαρτίου 2017, *Salvatore Manni*⁵, ότι τα δεδομένα που αφορούν πρόσωπα των οποίων η ταυτότητα μπορεί να εξακριβωθεί τα οποία προέρχονται από μητρώα

¹ Βλ. αποφάσεις της 13ης Μαΐου 2014, *Google Spain και Google* (C-131/12, EU:C:2014:317, σκέψη 53) (στο εξής: απόφαση *Google*), καθώς και της 27ης Σεπτεμβρίου 2017, *Ruškár* (C-73/16, EU:C:2017:725, σκέψη 38).

² Βλ. αποφάσεις *Google* (σκέψη 34), καθώς και της 5ης Ιουνίου 2018, *Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein* (C-210/16, EU:C:2018:388, σκέψη 28).

³ C-434/16 (EU:C:2017:994, σκέψη 62).

⁴ Βλ., επί παραδείγματι, αποφάσεις της 12ης Ιουλίου 2005, *Alliance for Natural Health κ.λπ.* (C-154/04 και C-155/04, EU:C:2005:449, σκέψεις 91 και 92), της 21ης Δεκεμβρίου 2011, *Ziolkowski και Szeja* (C-424/10 και C-425/10, EU:C:2011:866, σκέψεις 42 και 43), ή της 25ης Ιουλίου 2018, *Confédération paysanne κ.λπ.* (C-528/16, EU:C:2018:583, σκέψεις 44 έως 46 και 51).

⁵ C-398/15 (EU:C:2017:197, σκέψη 34, στο εξής: απόφαση *Manni*).

επιχειρήσεων συνιστούν «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» κατά την έννοια της προϊσχύσασας νομοθεσίας (της τότε οδηγίας 95/46/EK, στο εξής: οδηγία 95/46). Ωστόσο, το πλαίσιο της εν λόγω υποθέσεως ήταν διαφορετικό, τόσο από πραγματικής όσο και από νομικής απόψεως.

- 15 Τέταρτον, μετά την έκδοση της αποφάσεως Manni, τέθηκε σε ισχύ ο ΓΚΠΔ, ο οποίος, στην αιτιολογική σκέψη 14, απέκλεισε/επιβεβαίωσε τον αποκλεισμό της επεξεργασίας των δεδομένων που αφορούν νομικά πρόσωπα από το πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού. Με τον τρόπο αυτό τέθηκαν με αρνητικό τρόπο όρια τα οποία δεν περιλαμβάνονταν ρητά στις αιτιολογικές σκέψεις της οδηγίας 95/46 και τα οποία, ως εκ τούτου, δεν υφίσταντο κατά τον χρόνο εκδόσεως της αποφάσεως Manni. Η αιτιολογική σκέψη 14 του ΓΚΠΔ μπορεί επίσης να ερμηνευθεί ως έκφραση της προθέσεως του νομοθέτη της Ένωσης να ορίσει την έκταση της προστασίας που εγγυάται ο ΓΚΠΔ κατά τρόπο κατάτι στενότερο από ό,τι ίσχυε μέχρι τότε. Στο πλαίσιο αυτό, όμως, προκύπτει το ζήτημα σε ποιον βαθμό ο ΓΚΠΔ, ως προς το συγκεκριμένο αυτό ζήτημα, προορίστηκε να είναι ταυτόσημος με την προϊσχύσασα οδηγία 95/46.
- 16 Πέμπτον, ακόμη και αν η περίπτωση των «δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν νομικά πρόσωπα» αποτελούσε εκ των πραγμάτων εξαίρεση που εισήχθη μέσω της ερμηνείας, η οποία θα μπορούσε, επομένως, να αξιοποιείται στο πλαίσιο της ερμηνείας a contrario του άρθρου 4, σημείο 1, του ΓΚΠΔ, και πάλι υφίσταται πάγια νομολογία του Δικαστηρίου η οποία επιμένει στη στενή και συσταλτική ερμηνεία κάθε εξαίρεσεως από την εφαρμογή του ΓΚΠΔ, λαμβανομένης ιδίως υπόψη της ερμηνείας του άρθρου 2, παράγραφος 2, του ΓΚΠΔ⁶.
- 17 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, το αιτούν δικαστήριο εξακολουθεί, επομένως, να εκτιμά ότι τα δεδομένα που αφορούν τον εκπρόσωπο νομικού προσώπου αποτελούν δεδομένα που αφορούν το νομικό πρόσωπο και όχι δεδομένα που αφορούν το φυσικό πρόσωπο το οποίο εκπροσωπεί το εν λόγω νομικό πρόσωπο, μολονότι δέχεται επίσης ότι το εν λόγω ερμηνευτικό ζήτημα του δικαίου της Ένωσης είναι αμφιλεγόμενο. Επιπλέον, η απάντηση στο προδικαστικό ερώτημα μπορεί να έχει σημαντικές συνέπειες οι οποίες βαίνουν πέραν του πλαισίου της υπό κρίση διαφοράς και της συγκεκριμένης διαβίβασεως πληροφοριών, ιδίως, όσον αφορά την τήρηση ορισμένων αρχείων και μητρώων νομικών προσώπων στα κράτη μέλη, καθώς και την πρόσβαση του κοινού σε πληροφορίες που αφορούν τα νομικά πρόσωπα. Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο πρέπει να θέσει το πλαίσιο βάσει του οποίου θα πρέπει, ενδεχομένως, να καθοριστεί αρνητικά το πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ όσον αφορά τα δεδομένα που αφορούν νομικά πρόσωπα τα οποία, σε πολλές περιπτώσεις θα συνιστούν

⁶ Βλ., επί παραδείγματι, αποφάσεις της 9ης Ιουλίου 2020, Land Hessen (C-272/19, EU:C:2020:535, σκέψη 68), της 20ής Μαΐου 2003, Österreichischer Rundfunk κ.λπ. (C-465/00, C-138/01 και C-139/01, EU:C:2003:294, σκέψεις 39 έως 47), της 22ας Ιουνίου 2021, Latvijas Republikas Saeima (Βαθμοί ποινής) (C-439/19, EU:C:2021:504, σκέψεις 61 έως 72).

επίσης δεδομένα φυσικών προσώπων τα οποία είτε ενεργούν για λογαριασμό του νομικού προσώπου είτε αποτελούν τα ίδια άμεσα το νομικό πρόσωπο.

- 18 Γενικότερα, το αιτούν δικαστήριο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, μολονότι κατανοεί την απαίτηση αποτελεσματικής προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των φυσικών προσώπων, εκτιμά ότι το συμφέρον αυτό δεν είναι ικανό να υπερισχύει αφ' εαυτού και, τρόπον τινά, αυτοδικαίως έναντι κάθε άλλου εννόμου συμφέροντος, όπως, επί παραδείγματι, η διαφάνεια και η πρόσβαση του κοινού σε πληροφορίες τις οποίες το ίδιο το πρωτογενές δίκαιο της Ένωσης αναγνωρίζει ως αξίες συνταγματικού χαρακτήρα όσον αφορά τα θεσμικά όργανα της Ένωσης (άρθρο 15, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ). Κατά το αιτούν δικαστήριο, οι έννοιες που διαλαμβάνονται στο άρθρο 4 του ΓΚΠΔ δεν πρέπει να ερμηνεύονται κατά τρόπο αφηρημένο, μεμονωμένα και χωρίς να γίνεται αναφορά σε συγκεκριμένη πράξη επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, αλλά πρέπει να ερμηνεύονται λαμβανομένου υπόψη του πλαισίου και του σκοπού της επίμαχης πράξης επεξεργασίας, όπως άλλωστε δέχθηκε και το Δικαστήριο στην απόφαση της 29ης Ιουλίου 2019, Fashion ID GmbH⁷, όσον αφορά τον ορισμό του «υπευθύνου επεξεργασίας», κατά το άρθρο 4, σημείο 7, του ΓΚΠΔ. Αντίθετη προσέγγιση θα οδηγούσε σε μια ισοπεδωτική ερμηνεία του ΓΚΠΔ η οποία θα είχε ως αποτέλεσμα την επέκταση του πεδίου εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού σε κάθε διαπροσωπική επικοινωνία που συνίσταται, ως εκ της φύσεώς της, σε ανταλλαγή πληροφοριών, ανεξαρτήτως του τι αφορά.
- 19 Αν δεχθούμε την ως άνω αντίληψη της επιμέρους εξετάσεως εκάστης περιπτώσεως επεξεργασίας, τότε καθίσταται σαφές ότι στην υπό κρίση υπόθεση η αίτηση διαβίβασεως πληροφοριών δεν αποσκοπούσε στην απόκτηση των δεδομένων φυσικών προσώπων, αλλά αφορούσε αποκλειστικά την διαβίβαση πληροφοριών που αφορούν νομικά πρόσωπα. Ως εκ τούτου, οι πληροφορίες που αφορούν το πρόσωπο το οποίο είναι εξουσιοδοτημένο να ενεργεί για λογαριασμό νομικού προσώπου και έχει υπογράψει πιστοποιητικό για λογαριασμό του εν λόγω νομικού προσώπου συνιστούν πληροφορίες που αφορούν το νομικό αυτό πρόσωπο, κατά την έννοια της αιτιολογικής σκέψης 14 του ΓΚΠΔ, σε συνδυασμό με το άρθρο 4, σημείο 1, του ΓΚΠΔ, ερμηνευομένων κατά τρόπο εύλογο και στο πλαίσιο εντός του οποίου εντάσσονται.
- 20 Το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα αφορά την υποχρέωση των εθνικών διοικητικών αρχών να απευθύνονται πριν από τη διαβίβαση των πληροφοριών στα υποκείμενα των δεδομένων των οποίων τα δεδομένα πρόκειται να διαβιβαστούν και να τα ρωτούν αν συναινούν στη διαβίβαση των οικείων πληροφοριών, παρέχοντάς τους, ενδεχομένως, τη δυνατότητα να λάβουν θέση επί της εν λόγω διαβίβασεως.
- 21 Η εν λόγω υποχρέωση απορρέει από τη νομολογία του αιτούντος δικαστηρίου η οποία έχει διαμορφωθεί βάσει του νόμου 106/99 και, επομένως, είναι

⁷ Βλ. απόφαση της 29ης Ιουλίου 2019, Fashion ID (C-40/17, EU:C:2019:629, στο εξής: απόφαση Fashion ID).

προγενέστερη της εκδόσεως του ΓΚΠΔ. Εν συνεχεία, οι σχετικές διατάξεις του ΓΚΠΔ, ήτοι, πρωτίστως, το άρθρο 6, ενσωματώθηκαν εκ των πραγμάτων στον ανωτέρω εθνικό νόμο ως εξής:

- 22 Το άρθρο 8α, παράγραφος 1, του νόμου 106/99 εξαρτά τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα φυσικού προσώπου από τη συμμόρφωση της επεξεργασίας των εν λόγω δεδομένων με τις νομικές διατάξεις που διέπουν την προστασία των δεδομένων αυτών, ήτοι πλέον με τον ΓΚΠΔ. Στην πράξη, τούτο σημαίνει ότι, για να μπορεί υπόχρη οντότητα να διαβιβάσει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή άλλες πληροφορίες σχετικά με τα προσωπικά δεδομένα φυσικού προσώπου, η εν λόγω επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την οντότητα πρέπει να τηρεί τους όρους επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που προβλέπονται στο άρθρο 6 του ΓΚΠΔ και, ενδεχομένως, σε άλλες διατάξεις του ΓΚΠΔ. Ως εκ τούτου, πρέπει να συντρέχει μία από τις περιπτώσεις νομιμότητας της επεξεργασίας που προβλέπονται στο άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχεία α' έως στ', του ΓΚΠΔ. Το άρθρο 8α, παράγραφος 2, του νόμου 106/99, προβλέπει εξαίρεση από την εν λόγω απαίτηση, η οποία, ωστόσο, δεν έχει εφαρμογή εν προκειμένω.
- 23 Ωστόσο, η προγενέστερη νομολογία των εθνικών διοικητικών δικαστηρίων απαιτούσε για κάθε επεξεργασία, ήτοι ακόμη και πέραν των προβλεπομένων στο άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο α', του ΓΚΠΔ (επεξεργασία με τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων), να ενημερώνεται το υποκείμενο των δεδομένων ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει λάβει αίτημα διαβίβασης και να ζητείται από το υποκείμενο των δεδομένων να λάβει θέση. Συναφώς, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η νομολογία δεν απαιτεί τη «συγκατάθεση» του υποκειμένου των δεδομένων, αλλά μόνον τη γνωστοποίηση στο υποκείμενο των δεδομένων ότι έχει ληφθεί συναφές αίτημα καθώς και να έχει ζητηθεί από το υποκείμενο των δεδομένων «να λάβει θέση». Επομένως, η διαδικασία που απαιτείται σύμφωνα με την ως άνω νομολογία εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις που περιγράφονται στο άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχεία γ' ή ε', του ΓΚΠΔ, οι οποίες θα μπορούσαν να ισχύουν εν προκειμένω, και, επομένως, και σε περιπτώσεις στις οποίες, σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ, δεν απαιτείται συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων.
- 24 Ωστόσο, στις περιπτώσεις που δεν καλύπτονται από το άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο α', του ΓΚΠΔ, η απόφαση για τη διαβίβαση ή μη των ζητούμενων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εναπόκειται στην αποκλειστική κρίση του υπευθύνου επεξεργασίας και αποτελεί ευθύνη δική του και μόνον. Το άρθρο 6, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ κατ' αρχήν ουδόλως προβλέπει (ούτε αποκλείει) την επιπλέον υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας να απευθυνθεί στο υποκείμενο των δεδομένων για να του γνωστοποιήσει ενδεχομένως ότι προτίθεται να διαβιβάσει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του εν λόγω προσώπου σε τρίτο και, ως εκ τούτου, να ξεκινήσει έναν τρόπον τινά προκαταρκτικό και ενημερωτικό διάλογο με το πρόσωπο αυτό.
- 25 Για τη διαπίστωση της υπάρξεως της ως άνω υποχρεώσεως, το αιτούν δικαστήριο στηρίχθηκε στο δικαίωμα των υποκειμένων των δεδομένων να διαθέτουν τα ίδια

τις πληροφορίες που τα αφορούν καθώς και στην ανάγκη ελαχιστοποίησης της επέμβασης στην ιδιωτική σφαίρα των υποκειμένων των δεδομένων. Οι ίδιες αυτές βάσεις διέπουν την αιτιολογική σκέψη 4 του ΓΚΠΔ και την προμνημονευθείσα νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με την ερμηνεία του εν λόγω κανονισμού (σκέψη 12 της παρούσας διατάξεως περί παραπομπής). Κατά συνέπεια, θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι η υποχρέωση γνωστοποίησης στο υποκείμενο των δεδομένων αιτήματος διαβίβασης πληροφοριών που το αφορούν αποτελεί έκφανση ορισμένων από τις αρχές που διέπουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που προβλέπονται στο άρθρο 5 του ΓΚΠΔ. Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει: i) την αρχή της διαφάνειας της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο α', του ΓΚΠΔ και ii), λαμβανομένων υπόψη της πραγματικής δυσχέρειας του υπευθύνου επεξεργασίας να ενημερώσει προσηκόντως τα υποκείμενα των δεδομένων και να λάβει, ενδεχομένως, τις θέσεις τους, την αρχή της ελαχιστοποίησης των δεδομένων σύμφωνα με το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του ΓΚΠΔ. Επομένως, θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι η υποχρέωση της υπόχρεης οντότητας να ενημερώνει το υποκείμενο των δεδομένων, στις περιπτώσεις αυτές, μολονότι βγαίνει πέραν των προβλέψεων του ΓΚΠΔ, εντούτοις συνάδει με το πνεύμα και τον σκοπό του εν λόγω κανονισμού, ήτοι την εξασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας των υποκειμένων των δεδομένων.

- 26 Ωστόσο, είναι προβληματική η επέκταση της ως άνω υποχρέωσης σε όλες τις περιπτώσεις επεξεργασίας δεδομένων βάσει του άρθρου 6, παράγραφος 1, ΓΚΠΔ και, κατ' επέκταση, και στην περίπτωση κατά την οποία η διοικητική αρχή πρέπει να προβεί η ίδια σε αξιολόγηση της όλης καταστάσεως. Δεδομένου ότι από την έναρξη ισχύος του ΓΚΠΔ το όλο ζήτημα ρυθμίζεται με κανονισμό της Ένωσης ο οποίος έχει άμεση εφαρμογή και υπεροχή (και όχι με οδηγία όπως προηγουμένως), η συμπεριφορά των διοικητικών αρχών θα πρέπει κατ' αρχήν να είναι η ίδια σε ολόκληρη την Ένωση και να υπόκειται στους ίδιους όρους. Τέλος, το ίδιο πεδίο εφαρμογής της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε ολόκληρη την Ένωση αποσκοπεί στη διασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εντός ενιαίου νομικού πλαισίου (βλ. επίσης αιτιολογική σκέψη 2 του ΓΚΠΔ).
- 27 Αντί για μέγιστη, απλώς, εναρμόνιση, όπως συνέβαινε με την οδηγία 95/46⁸, η εναρμόνιση του επίμαχου τομέα δικαίου γίνεται πλέον σε επίπεδο Ένωσης μέσω κανονισμού. Κατά συνέπεια, κράτος μέλος δεν δύναται πλέον να εξαρτά την εφαρμογή, σε εθνικό επίπεδο, ενός άμεσα εφαρμοστέου κανονισμού της Ένωσης από πρόσθετες προϋποθέσεις οι οποίες δεν απορρέουν από την ίδια την πράξη του δικαίου της Ένωσης και οι οποίες θα είναι, εκ φύσεως, διαφορετικές σε κάθε κράτος μέλος. Μάλιστα, κάτι τέτοιο θα είχε ως συνέπεια τη δημιουργία ενός συστήματος στο οποίο, λόγω πρόσθετων διαδικαστικών προϋποθέσεων, η

⁸ Βλ. απόφαση Fashion ID (σκέψη 54).

επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και η πρόσβαση σε αυτά θα καθίσταντο δυνητικά δυσχερέστερες απ' ό,τι σε άλλα κράτη μέλη.

- 28 Τέλος, το αιτούν δικαστήριο αναφέρεται επίσης στη δυσχέρεια ή, κατά περίπτωση, στη μη δυνατότητα να καταστούν τα υποκείμενα των δεδομένων μετέχοντες σε κάθε εθνική διαδικασία που ενδέχεται να οδηγήσει σε διαβίβαση ορισμένων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Οι διατάξεις του άρθρου 1, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ, σε συνδυασμό με το άρθρο 4, σημείο 1, του ΓΚΠΔ, ερμηνευόμενες υπό το πρίσμα της αιτιολογικής σκέψεως 14, πρώτη περίοδος, του ΓΚΠΔ, έχουν κατ' ουσίαν την έννοια ότι η προστασία που παρέχει ο ΓΚΠΔ εφαρμόζεται στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα όλων των φυσικών προσώπων, ανεξαρτήτως της ιθαγένειας ή του τόπου διαμονής τους. Ωστόσο, η αυτοδίκαιη απαίτηση συμμόρφωσης με την υποχρέωση ενημέρωσης και προηγούμενης διαβούλευσης με το ενδιαφερόμενο υποκείμενο των δεδομένων είναι, τόσο από γεωγραφικής όσο και από αμιγώς ποσοτικής απόψεως, δυσχερής ή ακόμη και αδύνατη. Τα δεδομένα που ζητούνται στην υπό κρίση υπόθεση αφορούν νομικά πρόσωπα εγκατεστημένα σε λίγες μόνον χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ωστόσο, διάφορα σύνολα δεδομένων που περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα μπορεί να αφορούν εκατοντάδες ή χιλιάδες πρόσωπα από διαφορετικές χώρες. Σε μια τέτοια περίπτωση, δεν είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί διερεύνηση και προκαταρκτικές διαβουλεύσεις παρόμοιου χαρακτήρα.
- 29 Τέλος, το αιτούν δικαστήριο προσθέτει ότι, σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως του Δικαστηρίου στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα σχετικά με το καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ, το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα θα καταστεί εν προκειμένω άνευ αντικειμένου.